

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Pello Garaikoetxea Gibelalde

*Lizartza,
Gipuzkoa
(1930)*

Aurkibidea

Biografia

Garaikoetxean jaio eta bizi izan zen 36 urte arte. Lizartzakoak zituen gurasoak, Miguel eta Vitoriana. Azken hau, autobus-gidaria zen eta Orexatik Tolosarako bidea egiten zuen. Gurasoek, okindegia, jatetxea eta denda zituzten etxe azpian, 'Fonda Larreanea' izenpean. Hantxe hasi zen Pello gaztea zela ogia egiten. Atallun ere pasa zuen urtea bertan jarritako okindegi batean lanean. Zazpi senidetan bigarrena izanik, oso gazte hasi behar izan zuen bere kontura lanean, eta, 13 urterekin, Tolosako Larramendi kaleko 'Uzturre' garajeon hasi zen mekaniko gisa. Gerora, Andoaingo eta Txaramako garajeak ere ezagutu zituen, kamioiak eta eskabadorak konpontzen aritu baitzen. 40 urte inguru pasa zituen lanbide horretan, eta oso gertutik ezagutu zuen garraiobideen mundua. 36 urterekin, Mari Paz Armendariz Laplace irurarrarekin ezkondu eta Tolosan jarri zuten bizitokia. Handik Anoetara aldatu zuten etxea, eta azken urteak Iruran pasa dituzte. Bi alaben aita da.

Zintak

LIZ-012

- **Proiektua:** Lizartzako ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Soroa Hernandez, Maddi
- **Data:** 2011-12-16
- **Iraupena:** 90 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Oruesagasti, Ainitze
- **Transkribatzailea(k):** Alkorta Agirrezabala, Jon

Pasarteak

1. Gaztetatik ogia egiten aitarekin...

- **Erref:** LIZ-012/003
- **Iraupena:** 0:03:12. **Hasi:** 00:07:59. **Bukatu:** 00:11:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Ekonomia eta industria » Lan-prozesuak

Laburpena:

Eskola garaiko oroitzapenak. Eskola eta etxeko zereginak... biak uztatzen zituen. 11 urte zituela, goizeko bostetarako jaikitzen zen aitari ogia egiten laguntzeko. Ogia nola egiten zuten azaltzen du. Ogia erretzeko labera nola prestatzen zuten kontatzen du.

2. Nafarroako galirina

- **Erref:** LIZ-012/004
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:11:11. **Bukatu:** 00:12:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Baserria » Baserriko lanak » Garia

Laburpena:

<p>Ogia egiteko galirina erabiltzen zuten. Arto-irina, berriz, taloak egiteko. Nafarroako galirina erabiltzen zuten (Lekunberri, Noain... aipatzen ditu). Irina errazionamenduan omen zegoen, eta herri bakoitzari hainbesteko bat zegokion.</p>

Transkripzioa

- Eta ze irin erabiltzen zenuen?
- Iriñe? "De trigo, de trigo, harina, harina". Ibiltzen gendun zea artoana, baiño talok itteko ta hola, etxeako talok itteko ta.
- Saltzeko beti garina?
- Ogie itteko garina, bai.
- Eta nundik lortzen zenuen?
- Ba hoi guri ekartzen zuten Naparrotik, Pamplona inguruko herri hoitatik. Batzutan Lekunberrin'e bazan fabrike bat, hortik zaku batzuk ekartzen zien noizin behin. Klaro, hoi hoi izaten zan ordun iriñe're razionamentun bezela-o ta kamionan segun nun kargatzen zuen, harek ekartzen zun, bueno ba Lizartzako [...] txoferrak jakiten zun, bat-o bi-o hiru-o zenbat izango zien ta hala etortzen zan, batzuk Pamplonatik bestea Noaindik, bestea Naparroko, Naparroko herri koskor hoitatik, bertatik.

3. Ogia maindirean bildu, hobeto kontserbatzeko

- **Erref:** LIZ-012/005
- **Iraupena:** 0:02:17. **Hasi:** 00:12:11. **Bukatu:** 00:14:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Ekonomia eta industria » Lan-prozesuak

Laburpena:

<p>Nolako ogia egiten zuten azaltzen du. Ogiaren ezaugarriak: arroa, mamitsua, neurria, hurrengo egunean ere ona egoten zen... Ogia maindire zuri batean biltzeko ohitura zegoen hobeto kontserbatzeko.</p>

Transkripzioa

- Eta ze ogi klase iten zenuen? Ze formatakok eo?
- Ogie? Ba oain'e zu saltzen denda ta panaderia ta hola jutun ta ez al dizkiozu ikusten "pan casero" deitzen zaienak, erdin hola raya batekin, hola zea moflete halakoxeak, danak. Ordun esan nun, bolloik eta hola barra zea hoik. Barra luxe hoik eta oain, oain itten dien hoitakoak itten dena. Dena itten zan "pan casero" ta haik aguantatu're askoz'e gehio itten zuen. Zeatik? Ba netzako iriñak eta denak gaur baiño naturalagok zielako, netzako.
- Naturaltasun horrek eusten zion mamitsua izateai-eo?
- Bai eta pentsa zazu hua. Gaurko ba oantxe konparazio bat jarriko dizut gauza horren gaiñen. Gaur ekar zazu barra bat eta sobratzen zaizuna biharko har zazu hartatik. Ta kasi-kasi ez dakazu jateik. Ya kanbiatu zaio ta gaurko umeei gazteei eman hue ta esango due: "Hau hiretzako, nei ekarriyak berrie". Ba harek aguantatzen zun guk bagañuzen baserritarrak asko, ba asten bi aldiz ematen zuenak bakarrik ogie aste guztiako. Pentsa zazu, harek hiru bat eun aguantatzen zien aixa, ondo. Itten zuen, itten zuen konparazio batea haizea hartzen, haizetan euki beharren ogi hue ba trapu txuri baten, maindire bat bezela txuri baten bildu ta haizeik ez hartzeko bilduta eukitzen zuen.
- Ohiture izaten zan?
- Ohiture izaten zan bai, hobeto konserbatzeko bai. Gehio aguantatzeko, klaro. Eunen, euneko estila. Eoten zan hirugarrenen'e, bai.
- Ta ze tamaiñotakok izaten zien?
- Ze tamaiñakoak? Bueno, ordun guk itten gendun, ez gendun hola bolloik eta holakoik itten. Konparazio batea, ba holaxe hemen tamaiña hontatik hasi kilokoa ta geo bestea haundioa bi kilokoa, hola postura horretan.

4. 100 kiloko bi-hiru zaku gari-irin egunean

- **Erref:** LIZ-012/006
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:14:28. **Bukatu:** 00:16:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-prozesuak
- Baserria » Baserriko lanak » Garia

Laburpena:

<p>Egunean, 100 kiloko bi-hiru zaku gari-irin erabiltzen zituzten ogia egiteko. Ogi ugari egiten zuten.</p>

Transkripzioa

- Eta egunen zenbat ogi ingo ote zenuten?
- Egunen?

- Zenbat kilo irin erabiltzen zenuen?

- Eunen zenbat, bai, bi-hiru zaku. Bi zaku itten zien ta hiru're bai geo, pixkana-pixkana hoi're zea juten da askotan aguantatzen, herria hazitzen ai dala o kanpoa igual saltzeala. Bai, bi zaku, hiru hola ibiltzen zan.

- Ta zaku bakoitza zenbat izango zan?

- Ehun kilo.

- Ehun kilo?

- Ehun kilo, bai. Ordun, oain txikigok izaten dia zakuk'e holaxe. Porlanan zakuk bezelaxe estilo hortakoak ta lehengo zakuk zien zeakoak, hola material.

- "O sea que" egunen hiru kilo gari?

- Hiru kilo gari?

- Hirurehun, hirurehun kilo.

- Oain ez dakit kiloko ta zea iriñetik garia nola, ze diferentzi ibilikon, baiño bai, "mas o menos".

- Ta zenbat ogi gutxi gorabehera?

- Bueno, hoi, hoi.

- Pilla bat.

- Bai. Mordoxka haundie, ez dao esateik, ez dakit oain zenbaten. Kalkulu hoik'e ahaztuta.

- Hamar? Ehun?

- Hamar? Ehun? Jesus! Gehio're.

- Berrehun? Bostehun?

- Ze esango dizut ba nik. Berrehun bat? Hirurehun? Segun ttikigoak ta haundixogoak eta bakizu, bariatu're kantitateak'e in itten du-ta.

5. Ogia egiteko goiz jaiki beharra

- **Erref:** LIZ-012/007
- **Iraupena:** 0:00:41. **Hasi:** 00:16:00. **Bukatu:** 00:16:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Garia
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Egunean behin egiten zuten ogia; goizean. Pelloren aita goizeko bostak baino lehenago hasten zen lanean; dena prestatu ondoren, Pello esnatzen zuen. Aitak nola esnatzen zuen kontatzen du.

6. Esnezaleak fondara

- **Erref:** LIZ-012/009
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 00:18:11. **Bukatu:** 00:19:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Lizartzako baserritarrek herrira jaisten ziren esnezaleari esnea entregatzera; hark Tolosara eramaten zuen esnea. Baserritarrek marmitak askan garbitzen zituzten. Gero, Fondara joaten ziren ardoa eta ogia eroatera.

7. Beste okindegi bat herrian

- **Erref:** LIZ-012/011
- **Iraupena:** 0:01:02. **Hasi:** 00:19:28. **Bukatu:** 00:20:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Lizartzan bazen beste okindegi bat. Non zegoen azaltzen du. Harreman ona zuten elkarrekin.

8. Atallun okindegia hartu

- **Erref:** LIZ-012/012
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:20:30. **Bukatu:** 00:21:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

<p>Lizartzan eta Orexan saltzen zuten ogia. Gero, Atallun okindegi bat hartu zuen Pelloren aita bost urterako. Pellok urte bat egin zuen Atallun lanean. Hango ibilerak kontatzen ditu.</p>

Transkripzioa

- Beti gutxio, klaro. Guk Oreja're ematen gendun ta Oreja, geo, berriz, herrikoa kanbiatutari urtebeten Atallun eon nitzen. Atallun, panaderi bat hartu zun gue aittek, zean bost urteako ni soldaduskatik etorri nitzenen, denak utzi, garajek eta denak eta garaje're aittu bainitzen Tolosan taillerren mekaniko. In bihar izandu nun ba Atallun urtebeten eon ta handi zeaiño juten nitzen ni, Beteluko balnearioaiño, ta handi asten bitan zeara eaman, ze herri da hue Betelutik goraxogo, "esto".

- Uztegi? Gaintza?

- Ez hoi berago daude, Betelu baiño beherao.

- Intza?

- Beteluko balnearioa pasata gorao. Intza Betelutik sartzen da. Gorago, jode. Uztegi.

- Uztegi.

- Uztegi. Errez da, igual da, utzi.

- Eta.

- Hoi han eon giñanen ta geo bost urte pasa zianen utzi in gendun berriz ta hola.

9. Mekaniko osabaren garajea

- **Erref:** LIZ-012/013
- **Iraupena:** 0:00:18. **Hasi:** 00:21:47. **Bukatu:** 00:22:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Beste batzuk

Laburpena:

13 urte zituela, osabaren garajea hasi zen Tolosan. Mekaniko ikasten hasi zen. Uzturre zuen izena garajeak.

10. Motoa erosi

- **Erref:** LIZ-012/016
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:24:51. **Bukatu:** 00:26:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autoak

Laburpena:

<p>Bizikletan joaten zen osabaren garajera. 24 urte inguru zituela erosi zuen motoa, soldadutzatik bueltatu ondoren. Automobilerik zer prezio izaten zuten aipatzen du.</p>

11. Tolosako garajeak

- **Erref:** LIZ-012/022
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 00:32:22. **Bukatu:** 00:33:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Beste batzuk
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autobusak

Laburpena:

Uzturrez gain, baziren beste garaje batzuk Tolosan. Izenak aipatzen ditu: Elola, Moderno, Artola... Uzturre garajea, Azpeitiko autobusak ere konpontzen omen zituzten.

12. Aitona eta ama autobus gidariak

- **Erref:** LIZ-012/024
- **Iraupena:** 0:02:07. **Hasi:** 00:33:16. **Bukatu:** 00:35:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autobusak
- Lanbideak » Beste batzuk

Laburpena:

<p>Pello umea zela, aitona eta ama autobus gidari ibiltzen ziren. Orexa, Lizartza eta Tolosa arteko zerbitzua ematen zuten. Larunbat eta astelehenetan joan ohi zen jendea Tolosako feriara.</p>

Transkripzioa

- Gu geok'e etxen bagendun. Ni, nik ttikie nitzala aittona ibiltzen zan

zeakin ta nee ama're bai txofer autobusakin Lizartzatik Tolosa. Gu ge[ndun], bai, bai, bai, bai. Amak, nee amak karneta zun, holakoxe karneta. Bueno, holakoa. Ordun izaten zan bezelakoa baiño, bai: Oreja lanbatetan ta astelehenetan, Orejatic, Oreja-Lizartza-Tolosa ta geo bueltan igual. Ferie itten baizan lanbatetan ta astelehenetan Tolosan ta.

- Ba garai hartakoa izateko, ez zien emakume asko eongo autobusa gidatzen zuenak?
- Gutxi, gutxi, oso gutxi. Oain'e emakumek asko ibiltzen die, kamionakin baita hemen estranjerin, kamion haundigokin estranjeriatik.
- Ta ze esaten zien ba emakumea zalako ta autobusa gidatzen zulako?
- Ezer ez.
- Zeoze esaten zien: "mujer al volante, peligro constante" ta holako txoakerik?
- "Chorradas, esas chorradas que se dicen", ordun ez zan. Ordun, gaiñea nik egia esan txikia nitzen ta juxtu-juxtu akordatu itten naiz, baiño aitte bai, aitte ta ama're bai. Baiño aittona ta hoik, hoik bueno, ordun normal ibiltzen zien. Ez zan oain bezela ez zitzaion.
- Ondo ikusita zeon emakumearen imajena?
- Bai, bai, bai, bai. Gutxi baitzan gaiñea, txofer gutxi jende gutxi ta. Bueno, kamiona're gutxi, proporzion dena.
- Ta nolakoa zan ba Orexa-Lizartza-Tolosa rekorridoa?
- Tolosa, Tolosa Lizartzatik Oreja dena holaxe, beheti gora, aldapa. Zittun, zenbat, hiru bat kilometro. Bai. Lizartzatik zeara jutea, Betelua ta hoita jutea. Bueno ba Lizartzan salidan, seittun Orejako zea hartzen zan, kamioa.

13. Tolosako feriara

- **Erref:** LIZ-012/025
- **Iraupena:** 0:00:27. **Hasi:** 00:35:23. **Bukatu:** 00:35:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autobusak

Laburpena:

Larunbat eta astelehenetan joan ohi zen Orexa eta Lizartzako jendea autobusean Tolosako feriara. Larunbatetan jateko gauzak egon ohi ziren; astelehenetan, ganadua.

14. Garai bateko autobusa

- **Erref:** LIZ-012/026
- **Iraupena:** 0:02:14. **Hasi:** 00:35:50. **Bukatu:** 00:38:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autobusak
- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

<p>Garai bateko autobusak nolakoak izaten ziren, bidaiaren prezioa, geltokiak non ziren... Lizartzako autobusak 30 lagun ingururentzako lekua izaten zuen. Jendea zutik ere joan ohi zien. Gainaldean, parrilla izaten zuen saskiak-eta uzteko.</p>

Transkripzioa

- Ta esan dezu autobusak ziela oain baiño itsusigok eta diferentegok. Nolakok zian?
- Ta ttikigok! Ttikigoak eta [...] ordun ba, zenbat zea izango zuen gaiñea, zenbat, ze kabida izango zuen autobus hoik? Hoita hamar batentzako hola? Autobusak ttikik zien, geo hasi zien pixkana.
- Ta zutik juten zan jendea autobus barrun?
- Jesus! Bai. Oaingo kontuik ez zeon. Oain eaman behar, zuti, [...] botako lizuke, joder. Eseita. Zuti're ordun bai "de todo, de todo". Eseita, zuti.
- Ta gerrikoa lotzeko?
- Ez zan ezer'e ordun. Ordun ez zan, oain, oaingo berrik die, traste berrik.
- Eta baten batek aberek eta eamaten baldin bazitun saltzea, hoik nun sartzen zenun?
- Saltzea, hoi kamionetan, kamioneta txiki hoitan.
- Autobusen ezin zan animaliak?
- Ez, ez, ez. Autobusan eamaten zendun "lo único" gaiñen, autobusan gaiñen eamaten zun ba parrilleo bat bezela izaten zun hola, gaiñen. Ez eroitzeke kostauta ta izaten zun ba arrautzek, saskik eta baserriko gaztak-eta, ze eamaten zun feria ba saskik gaiñen.
- Hoi zan maleteroa esaten zaiona tetxun?
- Maleteroa? Gaiñen dena, ordun maleteroa kotxeak izaten zun bakarrik, bai.
- Ta zenbat balio zun biaje batek, billeteak?
- Lizartzatik Tolosa? Zenbat balioko zun? Ez dakit ba nik, bi pezta? Holakon bat.
- Ta nun zan parada? Geltokia nun zan autobusea iyotzekoa?
- Iyotzekoa? Han Lizartzan, gue etxe ondon ta biren'e bazien beste batzuk, Txaraman ta. Ta Tolosan, berriz, zun fijo Plaza Zaharra aittu izandu al dezu behiñ'e? Plaza Zaharra? Lehen aiuntamientoeko plaza. Han, hantxe zun parada.
- Hareaiño iristen zan?
- Parada bai. Harea aillatu, hustutakon buelta emanda jartzen zun berriz bertan.

15. 16 urterekin autoa gidatzen hasi

- **Erref:** LIZ-012/028
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:38:12. **Bukatu:** 00:40:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autoak

Laburpena:

16 urte zituela hasi zen autoa gidatzen; 18 urtera arte ezin zen gidabaimena atera. Behinola, laneko kontu batengatik automobila hartu eta bidean guardia zibilak ikusi zituenekoa kontatzen du.

16. Gidabaimena ateratzeko azterketa

- **Erref:** LIZ-012/029
- **Iraupena:** 0:03:23. **Hasi:** 00:40:24. **Bukatu:** 00:43:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autoak

Laburpena:

Autoko gidabaimena ateratzeko azterketa nolakoa izaten zen azaltzen du. Pellok bere kasa ikasi zuen autoa gidatzen: garajeko lanean, etxeko autoarekin... Autoeskolako kontuak nola izaten ziren... 250 pezeta kostatu zitzaion Pellori gidabaimena ateratzea.

17. Ogia etxez etxe banatzen

- **Erref:** LIZ-012/033
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:52:05. **Bukatu:** 00:53:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Garia

Laburpena:

Pello osabaren garajeetan lanean hasi zenean, asteburuetan aritzen zen ogia banatzen etxez etxe. Arrebak banatu ohi zuen ogia astean zehar. Pello arduratzen zen bezeroei aste guztiko ogia kobratzeaz.

18. Orexara ogia eta posta eramatera

- **Erref:** LIZ-012/034
- **Iraupena:** 0:00:36. **Hasi:** 00:53:37. **Bukatu:** 00:54:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Udal langileak

Laburpena:

Astean behin edo bitan Orexara joaten zen ogia saltzera. Posta ere beraiek eramaten zuten. Mandoarekin joan ohi ziren.

19. Larreanea Fonda

- **Erref:** LIZ-012/038
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 00:58:34. **Bukatu:** 00:59:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:

<p>Pelloren familiak Fonda zuen Lizartzan. Larreanea Fonda zuen izena, eta jatetxea, elikagai denda eta okindegia zituzten.</p>

Transkripzioa

- Jatetxea, "tienda comestibles" ta panaderie gendun.
- Ta zenek iriki zun?
- Hoi seguramente gue aittonak-eta. Aittona ta amona. Geo gu, gurasoak.

Ta gu ttikik, gu ttikik aurrena baiño geo, pixkana-pixkana.

- Ta jatetxe horrek nola, nola funtzionatzen zun? Esan nahi det, ze otordu ematen zian, non?

- Joe, otorduk "de todo, de todo". Txerrie hiltzen gendun etxen, txuletak eta gixaue, haragi gixatue ta denak. Bodak-eta, "de todo".

- Egunero? Astez, astetikan?

- Hombre, kamioneroak'e bai. Zea Bartzelona aldea juten zienak eta zeati, arraiekin ta juten zienak Ondarrukoak eta're asko gelditzen zien. Etxen bai.

20. Fondako giroa

- **Erref:** LIZ-012/040
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 01:01:32. **Bukatu:** 01:02:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:

<p>Larreanea Fondako giroa. Herriko jendea, jubilatua, langileak... ibili ohi ziren bertan. Asteburuetan, beste giro bat egoten zen jatetxean. Normalean, gizonezkoak ibili ohi ziren tabernan.</p>

Transkripzioa

- Ta ze giro zeon zuen jatetxe hortan? Herriko ambientea bazeon eo kontatuko diazu pixkat?

- Herriko ambientea izaten zan, euneroko jendea. Jubilatu ta laneti datorren jendea-ta. Geo asteburun, beti diferentea izaten zan. Lanbaten ta jaien beti pixkat, batzuk mezeta etortzen dienak hamaiketako pixkat in ta tal. Geo, afari batzuk-o tal ta hola.

- Gizonezkoak normalen eo emakumezkoak'e bai sartzen zian?

- Gizonezkoak normalen. Garai haitan, ez zan hola emakumeik herri txiki hoitan behiñipin, hemen, Tolosan, ta hola bezela.

- Tolosan gehio ikusten zian emakumeak?

- Bai, Tolosan zuk ezkondu baiño lehenao're zea batea sartzen baziñen ba Tolosan ta hola jeneralen, hola, herri ze a hoitan.

21. Andregaia tabernan ezagutu

- **Erref:** LIZ-012/041
- **Iraupena:** 0:00:44. **Hasi:** 01:02:33. **Bukatu:** 01:03:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:

Pellok tabernan ezagutu zuen andregaia. Gaur egun emaztea duena Tolosako taberna batean aritzen zen lanean.

22. Lizartzako inauteriak

- **Erref:** LIZ-012/045
- **Iraupena:** 0:01:39. **Hasi:** 01:04:26. **Bukatu:** 01:06:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Inauteriak

Laburpena:

<p>Garai bateko Lizartzako inauteriak nolakoa izaten ziren kontatzen du. Inauterietako egun batean, baserriz baserri ibiltzen ziren eskean. Soinujolea eramaten zuten; hari ordaindu egiten zioten. Arrautzak, txorizoa, urdaia... biltzen zituzten, eta haiekin otorduak egiten zituzten Fondan.</p>

Transkripzioa

- Ta nola ospatzen zenituen ba karnabalak Lizartzan?
- Karnabaletan ospatzen gendun guk "de maravilla". Eun baten, itten gendun, baserrita juten giñen, herriko baserri guztik korritzen giñun soiñukin junda. Ta ematen ziguen, biltzen gendun arrautze, txoixoa, urdaie're ematen zuen toki batzutan ta hola jeneralen. Ta mordoxka. Hamabi dozena arrauz ta hiru-lau txoixo ta, ta geo haikin otorduk in-ta. Haitati sobratzen zana saldu ta geo beste zerbait jan-ta.
- Ta nun jaten zenuen?
- Gue etxen jeneralen, gue etxen.
- Ze juten ziñaten kintoak? Eo nola izaten zan, nahi zuna juten zan?
- Ez, guk kuadrille juntatzen giñen hola ibiltzeko. Kuadrille, plazako zean soiñue, klaro soiñue ordun gaiñea baakizu, zerbait eaman in behar izaten dezu, paatu behar izaten zendun akordeonista. Ta paatu itten zan ta ordun ba juntatzen giñen gu kuadrille bat eta gaiñea inkluso lista're inda izaten gendun lista, [...] ta holan zala ta paatu kuota ttiki bat bezela ta denon arten.
- [...] juten zan?
- Bai. Baiño jeneralen kuadrilla osatuta eoten die.

23. Hamabostean behin, soinua

- **Erref:** LIZ-012/047
- **Iraupena:** 0:00:46. **Hasi:** 01:06:11. **Bukatu:** 01:06:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

<p>Hamabostean behin soinua egoten zen Lizartzan. Igandetan, bizikleta hartu eta batera eta bestera bueltaka ibiltzen ziren: Betelura, Tolosara... joaten ziren.</p>

Transkripzioa

- Guk jai baten bai ta bestean ez jartzen gendun soiñue, bai, kaleko gazterintzako, neska-mutillentzako, bai. Ohitture, herri txikitan askotan zan ohitture hoi hola. Batzutan bat'e ez, bestetan geo guk askotan ba bizikletan beti ordun garai hartan ba atxaldea pasatzea-ta juten giñen ba

Betelu aldea, etortzen giñen Tolosa ta bizikletan.
- Ta ze iten zenuen Tolosa etorritakon?
- Hortxe, bokadillon bat jan ta zinea jun eo, hola.

24. Tolosako zinemak

- **Erref:** LIZ-012/049
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 01:07:38. **Bukatu:** 01:09:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

Pello gaztea zela, Tolosan lau zinema areto zeuden: Gorriti, Iparragirre, Leidor eta udaletxe ondokoa. Igandetan joan ohi ziren zinera.

25. Lagunartean, hika

- **Erref:** LIZ-012/055
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 01:13:27. **Bukatu:** 01:14:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:

<p>Lagunartean hika hitz egiten izan du. Guraso eta senideekin, berriz, zuka.</p>

Transkripzioa

- Eta launan arten hika hitz eiteko ohitura bazenuen Lizartzan?
- Bai, bai.
- Eo zuka?
- Edade pixkat behar zendun hola zuka zeatzeko. Bai, bestela.
- Ta gurasokin ta senideekin ta hola?
- Ordun zuka haikin. Edade pixkat [...] errespetoa ya zea zuen zeakoa posturekoa baldin bazan: "hi! Harea jungo al gea?", "hi! Etorriko al gea?" eo, "bai, geo jungo gaittik" eta gen kasakin gen zean, gen maillen baiño bestela ya baldin bazan konparazio batea ze esango dizut ba, hamar-o hogei urte-o gehiokoa ba zuka, hoi beti.
- Ta hemen Iruran?
- Bai, "por estilo".

26. Hainbat herritan bizitakoa

- **Erref:** LIZ-012/058
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 01:15:53. **Bukatu:** 01:16:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

36 urte zituela ezkondu eta Tolosara joan zen bizitzera. Tolosan urtebete egin eta gero, Anoetara joan ziren bizitzera. Anoetan 18 urte egin zituzten. Gero, Anoetatik Irurara joan ziren bizitzera.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-12-01

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com